

Blog in de blogreeks Herstructurering: Waar moet u op letten?

Wat als de bank het krediet opzegt of dreigt op te zeggen?

Datum: 3 oktober 2023

Deze blog maakt onderdeel uit van de 12-delige blogreeks 'Herstructureren: waar moet u op letten?'.

Het niet naleven van verplichtingen uit een financieringsovereenkomst kan weleens gebeuren. Als dit echter structureel gebeurt en/of een onderneming in moeilijkheden verkeert, dan kan een kredietopzegging door de bank een gevolg hiervan zijn. In deze blog staan wij stil bij de aandachtspunten, kansen en (on)mogelijkheden voor ondernemers bij (dreigende) kredietopzegging door de bank.

De rol van de bank bij een onderneming in financiële moeilijkheden

De financiële gezondheid van een onderneming kan door allerlei factoren in het gedrang komen. Trekt u tijdig aan de bel en kan het tij voor uw onderneming nog keren, dan kunt u samen met uw bank werken aan een plan voor een financieel gezonde(re) toekomst voor uw onderneming. Met diverse professionals van, of aangesteld door, de bank worden herstructureringsvraagstukken, met focus op een gezondmakingsproces van uw onderneming, onderzocht en besproken. Er volgt vaak een intensieve begeleiding en samenwerking tussen u en uw bank. Bij onvoldoende medewerking van de onderneming of door andere oorzaken kan de bank gedurende deze begeleiding bijvoorbeeld – ongebruikte – kredietruimte inperken en/of aanvullende zekerheden door u laten vestigen. De mogelijkheid van het inperken door de bank is vastgelegd in de financieringsdocumentatie die u bij aanvang van de financiering heeft getekend. Een ander scenario is dat de bank stuurt op een afscheid. Vaak zijn de problemen van een onderneming dan niet meer oplosbaar. Hiervan kan ook sprake zijn als de bank tijdens de intensieve begeleiding onvoldoende inzet of progressie bij de onderneming ziet. In een 'afscheid-scenario' zal de bank – uiteindelijk – de lening(en) en/of het krediet opzeggen en vervolgens opeisen. Daarnaast gaat de bank na wat de activa van desbetreffende onderneming (in een faillissement) waard zijn. De bank kan gevestigde zekerheden uitwinnen.

De bank zegt de financiering op

Een bank zegt een financiering niet zomaar op – met name als de bancaire relatie lang(er) heeft geduurd. Een opzegging van een of meer leningen en/of het krediet, is meestal het gevolg van het *structureel* niet nakomen van verplichtingen uit de financieringsdocumentatie. Denk aan het – structureel – niet op tijd betalen van rente en/of aflossingsverplichtingen, maar ook het niet tijdig aanleveren van (financiële) informatie of het wijzigen van de structuur van de onderneming zonder voorafgaande goedkeuring van de bank.

Wat als u de Incidentele verplichtingen van uw financiering niet-nakomt?

Mocht een onderneming voor het eerst of incidenteel verplichtingen uit de financieringsdocumentatie niet nakomen, dan ontvangt zij doorgaans van de bank een verklaring van verzuim ('*notification of default (NOD)* ook wel een '*default notice*'). Hierin staat aan welke verplichting(en) uw onderneming niet heeft voldaan. Daarnaast vermeldt de bank haar recht om de financiering te beëindigen (door opzegging). In de meeste gevallen, krijgen ondernemingen echter de kans om:

- De niet-nagekomen verplichtingen alsnog na te komen, al dan niet binnen een zogenaamde hersteltermijn (indien dat mogelijk is); en/of
- Uit te leggen wat de reden is om niet aan de verplichting(en) te voldoen; en/of
- Het voorstel/plan van aanpak kenbaar te maken om niet-nakoming te herstellen en in de toekomst te voorkomen en/of de financiële gezondheid te optimaliseren.

Na de uitleg en verloop van een eventuele hersteltermijn, weegt de bank normaliter de belangen – zorgvuldig – af, al dan niet in het kader van beperking van (langdurige) juridische procedures en/of aansprakelijkheid. Vervolgens informeert de bank u over de vervolgstappen.

In deze fase heeft uw onderneming doorgaans nog diverse kansen om een voor alle partijen werkbare oplossing overeen te komen. Hieronder schetsen wij een aantal aandachtspunten en een aantal kansen.

Aandachtspunten voor ondernemingen in financiële moeilijkheden

- *Reageer tijdig en volledig: reageer tijdig en zo volledig mogelijk op alle correspondentie van de bank. Stel vragen aan de bank indien u een verzoek niet begrijpt;*
- *Ga verplichtingen na: ga alle verplichtingen in de financieringsdocumentatie na en beoordeel waar uw onderneming al dan niet aan voldoet. Schakel indien nodig (juridische) hulp in;*
- *Bereid voor: ga goed beslagen ten ijs:*
  - *Scenario's:* breng diverse (financiële) scenario's in kaart met de daarbij te verwachte impact.
  - *Andere variabelen:* identificeer welke variabelen (zoals faal- en herstelkosten, onderbezetting of gebrek aan (des)kundig personeel, onvoldoende procesbeheersing van sales, inkoop en productie) nog meer kunnen leiden tot liquiditeitsproblemen.
  - *Zekerheden:* breng in kaart welke zekerheden de bank heeft en wat de (totale) waarde van die zekerheid is zodat u kunt inschatten hoeveel risico de bank loopt. U kunt hier dan een positie over innemen en inschatten of na eventuele uitwinning een restschuld overblijft;
- *Controleer: controleer alle gespreksverslagen en ga na of het overeenstemt met hetgeen besproken is met de bank. Zorg dat uw wensen, verwachtingen en alle gedane toezeggingen erin staan en voorkom dat een eenzijdig beeld wordt geschetst.*

Kansen voor ondernemingen in financiële moeilijkheden:

- *Intern opschonen:* door onder andere uw belangrijkste overeenkomsten door te nemen, te overleggen met klanten en leveranciers om – waar mogelijk – tot passende afspraken en oplossingen te komen om deze fase te overbruggen, openstaande vorderingen te innen en te sturen op debiteuren- en voorraadbeheer, zodat minder vreemd vermogen nodig is. Houd hierbij het belang van de onderneming in acht, maar sluit uw ogen niet voor de belangen van stakeholders;
- *Onderhandel:*
  - *Respijtperiode(n) (grace period):* het is nuttig om na te gaan of een respijtperiode kan worden overeengekomen met de bank of dat deze al is opgenomen in de financieringsovereenkomst. Een respijtperiode is een al dan niet tijdelijke of gedeeltelijke vrijstelling van de uitvoering van (betalings)verplichtingen.
  - *Waiver(s):* het kan zijn dat de bank het toestaat om (eenmalig of gedeeltelijk) afstand te doen van aanspraak op/inroepen van bepaalde verplichtingen uit de leningsdocumentatie (via een zogenaamde '*waiver (letter)*');

- *Wijziging*: bijvoorbeeld van bepaalde verklaringen en/of verplichtingen in financieringsdocumentatie (mogelijk wel tegen een hogere rente en/of opslag);
- *Consolideer*: diverse leningen kunnen, indien mogelijk, tot één enkele lening worden samengevoegd om financieel beheer te vereenvoudigen. Daarnaast kan het nuttig zijn om te onderzoeken of desinvesteringen (het afstoten van activa) een optie is;
- *Herfinanciering*: het kan een optie zijn om te bekijken of de huidige financiering nog wel aansluit bij de huidige situatie van een bedrijf en zo niet, de financiering te herstructureren. De bestaande financiering kan dan worden vervangen door een financiering tegen gunstigere en/of passendere voorwaarden die meer recht doen aan de huidige situatie van uw onderneming. Hier ontstaat mogelijk wel een zogenaamde pauliana-risico voor de nieuwe financier als uw onderneming binnen één jaar na het afsluiten van een dergelijke herfinanciering failliet zou gaan. Dit pauliana-risico houdt in dat de curator onder omstandigheden bepaalde rechtshandelingen die één jaar voor faillissement hebben plaatsgevonden kan vernietigen. Is een herfinanciering geen optie, dan kan van de huidige bank mogelijk niet (meer) kan worden gevergd dat zij haar lening en/of krediet(ruimte) voortzet; uw onderneming bevindt zich dan dus kennelijk in (zware) financiële problemen. Dit zal in ieder geval meewegen bij de door de bank te maken belangenafweging bij het al dan niet opzeggen en opeisen van de lening/het krediet. Als een herfinanciering wel een reële mogelijkheid is, dan zal de bank uw onderneming een termijn moeten gunnen (al dan niet gekoppeld aan voorwaarden) voordat zij tot opeising overgaat.

Mocht de bank geen uitstel en/of ontheffing van verplichtingen verlenen en stuurt de bank aan op afscheid, dan zal een opzeggingsbrief volgen. In een dergelijke opzeggingsbrief leest u wat de gronden zijn en de met de opzegging gepaard gaande gevolgen. Ga – vóór ontvangst van een (verwachte) opzeggingsbrief en dus in een zo vroeg mogelijk stadium – geen nieuwe verplichtingen aan waarvan u redelijkerwijs weet of behoort te begrijpen dat u deze niet kan nakomen. Dit met het oog op het verkleinen van risico's dat het bestuur (later) aansprakelijk wordt gesteld.

Structurele niet-nakoming van uw bancaire faciliteit: Wat gaat de bank doen?

Zegt de bank de lening(en) en/of het krediet op, dan is de uitstaande vordering van de bank op de onderneming opeisbaar. Vaak gaat de opzegging gepaard met een vordering (verzoek) tot (terug)betaling van het uitstaande bedrag van de lening (het zogenaamde 'opeisen' van de lening en/of het krediet). Tot het moment van opeising hoeft de onderneming nog niet te betalen. Op terugbetaling voorsorteren kan echter nooit kwaad.

Lukt het de onderneming niet om het bedrag (volledig) terug te betalen, dan zal de bank overgaan tot uitwinning van haar zekerheden. Voor de verschillende typen goederen bestaan bepaalde formaliteiten voor uitwinning. In een eerder stadium – al dan niet in het kader van de belangenafweging – zal de bank de zekerheidsgoederen laten taxeren. Deze taxatie geeft de bank, maar ook uw onderneming, inzicht in de verhouding tussen het terug te betalen bedrag na opeising en het bedrag dat gedekt is door de verstrekte zekerheden. De kosten voor taxatie zijn doorgaans op grond van de voorwaarden voor rekening van uw onderneming.

Mocht de bank beschikken over een groot aantal zekerheden op de activa van uw onderneming, dan kan het ook zo zijn dat de bank de onderneming als zodanig (*'going concern'*) verkoopt en overdraagt. Dit scenario kan ook al eerder met/vanuit de bank aan de orde komen bij intensieve begeleiding (vanuit bijzonder beheer). Hoe eerder dit wordt besproken tussen u en de bank, hoe hoger de opbrengst zou kunnen zijn. Zie over de invloed van distress op het waarderen van ondernemingen het blog in de blogreeks Herstructurering: Waar moet u op letten? ['Hoe bepaal ik de waarde van mijn onderneming?'](#)

VAN BENTHEM & KEULEN

ADVOCATEN | NOTARIAAT

Deze blog is geschreven door Frank Richel en is onderdeel van onze reeks Herstructureren: Waar moet u op letten?

Heeft u vragen naar aanleiding van een van onze blogs herstructureren, neemt u dan gerust contact met ons op. Wij zijn u graag van dienst.

Voor meer informatie:

Frank Richel

+31 30 25 95 652

frankrichel@vbk.nl